

מסכת יבמות

פרק חמש עשרה נשים

פתיחה

דין זה, ש"צרת ערוה" אינה מתייבמת, הוא רק לדברי בית הלל. אך לפי בית שמאי לא נאמרה כלל ההלכה של "צרת ערוה", אלא, לדבריהם, צרת ערוה מתייבמת.

במקור הדין שערוה וצרתה נלדעת בית הלל, ואף צרת צרת ערוה, אינן מתייבמות, נחלקו חכמים ורבי.

לדעת חכמים, יש ללמוד זאת מהפסוק האמור בערות אחות אשה "ואשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה עליה בחייה". ודרשו חכמים מהמילה "עליה", שהיא באה ללמד על מצות יבום, שנאמר בה "יבמה יבוא עליה", שישאר איסור ערוה של אחות אשה אפילו במקום מצות יבום.

ואילו דין "צרת ערוה" נלמד מהמילה "לצרור"⁽¹⁾.

בפרק זה מתבארים דיני היבמות שאינן מתייבמות משום היותן ערוה על היבם.

לא רק היבמות האסורות על היבם באיסור ערוה אינן מתייבמות, אלא גם "צרותיהן", הנשואות יחד עמהן לאח שמת, אינן מתייבמות.

ואף ה"צרות" של צרות ערוה פטורות מן היבום.

והיינו, אם נתיבמה צרת הערוה לאח אחר, שאינה אסורה עליו, ומת גם האח האחר, ונפלה עתה צרת הערוה ליבום יחד עם צרתה מהאח השני – שתיהן אינן מתייבמות לאח שכבר נפטרה מיבומו.

זו משום שהיא צרת ערוה מהנפילה הראשונה, וזו משום שהיא צרת צרת ערוה מהנפילה השנייה.

ומכח איסור זה, של "צרת ערוה", היא גם אוסרת את צרתה בנפילתה השנייה, באיסור "צרת ערוה", וכן הלאה.

או שהיותה צרת ערוה הוא רק פטור מיבום. וכיון שהיא פטורה מיבום חל עליה איסור ערוה של אשת אח שלא הותר ליבום, ומכח איסור זה של אשת אח שלא הותר ליבום היא אינה מתייבמת בנפילתה השנייה. ומכח זה היא גם אוסרת את צרתה בנפילה השנייה, שהרי צרתה היא צרת ערוה של אשת אח שלא הותרה ליבום.

1. אחד הנושאים העיקריים בדברי רבותינו האחרונים במסכת יבמות הוא מהות הפטור של צרת ערוה. והשאלה היא:

האם השם של "צרת ערוה" הוא האוסר אותה ליבום, והוא זה שאוסר אותה גם ב"נפילה שניה" [אם התייבמה לאח אחר, ומת האח השני], שלפיכך אינה מתייבמת מכח הנפילה מהאח השני, על אף שבנישואיה עמו לא היתה "צרת ערוה", היות ועדיין שם "צרת ערוה" של האח הראשון עליה].